

HØRINGSINNSPILL UNGDOMSSKOLESTRUKTUR OG SKOLEBYGG FRA FAU VED NESODDTANGEN SKOLE

15. mars 2021.

I forbindelse med utredning og valg av fremtidig skolestruktur og ulike løsninger for skolebygg på Nesodden oversender vi her vårt høringsinnspill. FAU ved Nesoddtangen skole har det siste året hatt en arbeidsgruppe som har fulgt prosessen tett og vi har et stort engasjement for saken.

I dette høringssvaret konsentrerer vi oss om Nesoddtangen skole, og herunder legger vi mest vekt på spørsmålet om rehabilitering av dagens skole med nytt tilbygg eller nybygg i Røtterskogen.

Vårt innspill kommenterer ikke de ulike løsningene for ungdomsskolestruktur, men det er viktig for oss å løfte frem at et klart flertall ved skolen ikke ønsker sammenslåing av Alværn og Tangenåsen på Tangenåsen. Vi kan heller ikke se at dette vil være mulig med kommunestyrets vedtak for utearealer høsten 2020.

Høringssvaret er godt forankret i foreldregruppen, både gjennom en foreldreundersøkelse (2020), informasjon og diskusjon i FAU-møter, samt høringsrunde blant foreldrene på skolen etter skolekonferansen 18. februar 2021.

Foreldreundersøkelsen februar/mars 2020

For ett år siden gjennomførte FAU ved Nesoddtangen skole en kvalitativ undersøkelse blant foreldrene, der vi ba om innspill knyttet til skolebygg, skolestruktur og utbygging i Tangen sentrum. Svarene viste at:

- En klar overvekt ønsker ikke sammenslåing av ungdomsskolene Tangenåsen og Alværn.
- Mange ønsker svømmehall, men den må ikke nødvendigvis ligge i Tangen sentrum. Flere sier at de takker nei til svømmehall om en forutsetning er sammenslåing av ungdomsskolene.
- Mer støtte til rehabilitering/påbygg av Nesoddtangen barneskole enn til riving/nybygg. Først og fremst av hensyn til klima og miljøet, men også for å bevare Nesoddens historie.
- Tydelig krav om romslige og funksjonelle uteområder, og at alle grøntområder må bevares. Viktig for fysisk aktivitet og lek.
- Ny gymsal med gode garderober/dusjer haster. Flere elever lar være å dusje på grunn av dagens standard.

FAU-møter og intern høring blant foreldrene februar/mars 2021

Innspill i møter og den interne høringen er systematisert punktvis iht administrasjonens inndeling:

- Størrelse
- Lokalisering
- Utearealer
- Andre forutsetninger (som flerbrukshall etc)

1: Størrelse

I begge alternativene for Nesoddtangen skole planlegges det for 4-paralleller med maks 840 elever (30 elever pr klasse).

Skolen bør ha maks 4 paralleller, der hver av klassene ikke er større enn at det er mulig å få til et godt klassemiljø, med tanke på både læring og det psykososiale.

Skolen bør heller ikke være større enn at det mulig å unngå å bygge ned verdifull natur eller for mye av viktig offentlig areal i Tangen sentrum, som i dag brukes av allmennheten til aktivitet, idrett og møteplasser utendørs. Nærmeste anlegg av en viss størrelse er på Berger, og dette er for langt unna til å være eneste tilsvarende tilbud i framtiden. Tangen har nærhet til Skoglefallskogen, men dette er et sårbart naturområde som ikke tåler for mye belastning, for eksempel i form av et idretts- og aktivitetsanlegg.

Skolebygget og uteområdet bør ikke følge minimumsnormer tilpasset ekstreme urbane situasjoner av en helt annen karakter enn Nesodden. Nesoddtangen er ikke Oslo sentrum. Ved overføring av «Oslo-prinsipper» bør kommunen også være mer bevisst på at Nesodden har en helt annen landskaps- og infrastrukturensituasjon enn Oslo. Her bør det tenkes stedstilpasning ut ifra Nesoddens særegenheter (og unike kvaliteter).

Nesoddtangen skole bør være en lokalskole for et omland der alle kan gå og sykle. Ved behov for mer kapasitet enn det en 4-parallell kan tilby i framtiden, bør man vurdere endringer av skolegrensene. For eksempel har mange som i dag sogner til Nesoddtangen også gang- og sykkelavstand til Berger.

Hvor store klasser får vi i praksis?

I planleggingen av nye skolebygg er vi kjent med at det er vanlig å benytte 30 elever som dimensjonerende tall pr klasse, blant annet er dette vanlig praksis i Oslo kommune. Underveis i prosessen har vi fått opplyst at dette er tilfellet her, og vi er enige i at dette er et fornuftig tall for dimensjonering av klasserommene og tilhørende funksjoner.

Flere klasser på Tangen har hatt opp imot 30 elever, og de fleste som har hatt barn i så fulle klasser opplever at det blir mer krevende både å være elev og lærer når antallet elever i klassen overskrider 25. Minstenormen for lærertetthet sier at det kan være maks 15 elever per lærer på 1.-4. trinn og maks 20 elever per lærer på 5.-10. trinn. Selv om minstenormen for lærertetthet følges, er det vårt inntrykk at det bare unntaksvis er slik at en klasse har to lærere. Eventuelle ekstralærere er gjerne ufaglærte eller lærere som er satt inn for å følge opp elever med rett på spesialundervisning (og skal følgelig da ikke medregnes). Koronasituasjonen har også vist hvor sårbar skolen er med tanke på ekstraressurser. Vi er bekymret for at store klasser (25-30 elever) gir mindre læreroppfølgning pr elev, og vi ønsker derfor mindre, trygge klasser der alle elever blir sett og blir godt fulgt opp.

Vi mener 30 elever i hver klasse må være en teoretisk størrelse, og ikke noe man planlegger for i praksis. Ved dekning på 85% av kapasitet (dvs ca 25 elever pr klasse) bør det sees på tiltak for å unngå større klasser.

En eventuell justering av skolegrenser bør vurderes opp mot klimamål og folkehelse. Skoleelever bør så langt det er mulig kunne gå og sykle til skolen. Det er lange avstander mellom skolene på Nesodden i dag, og bratt terreng mellom Tangen og Bjørnemyr. En 8-åring kan f.eks. ikke forventes å gå eller sykle alene fra Flaskebekk til Berger eller Bjørnemyr. Grensejustering som konsept er ellers kanskje mer relevant i for eksempel Oslo der skolene ligger tettere, kollektivtilbudet er bedre og det finnes et bymessig nettverk av tryggere gang- og sykkelveier. Kommunen bør planlegge for at det er mulig å tilby skoleplass i gang- og sykkelavstand i alle områder der de tilrettelegger for massiv boligutbygging/fortetting i kommuneplanens arealdel.

2: Lokasjon

I vurderingene av lokasjon for de ulike skolealternativene ser vi et tydelig behov for at kommunen må lage en tidsmessig oppdatert og grundig stedsanalyse av Tangenområdet som grunnlag og premissgiver for videre planlegging og utvikling. Stedsanalysen bør undersøke både sosiologiske og

fysiske tema som f.eks. lokalbefolkningens bruk og opplevelser av stedet, landskap/terreng, naturverdier, naturlige overvannsveier, nettverk av stier/forbindelser, kulturminner/ stedsidentitet.

Det bør i større grad fokuseres på nettverket av forbindelser til skolen fra omkringliggende omgivelser i lokalisering og utformingsvurderinger. Skolebarna kommer på stier og tråkk fra alle retninger. Disse må ivaretas, ikke brytes. Den nye blokkbebyggelsen som skal oppføres ved siden av Tangenten ser ut til å medføre at mye brukte snarveier og forbindelser brytes, tilsvarende bør unngås i videre utvikling av Tangenområdet. Det er også behov for en universelt utformet sti mellom Blåbærstien nord/Oksval barnehage og skolen, i dag ender sykkelstien i en metalltrapp. Det oppleves som en stor omvei å gå helt rundt via Blomsterveien og sentrum når man kommer med barnevogn, det er for glatt etc.

For Nesoddtangen er det presentert to alternative lokasjoner:

- Rehabilitering av dagens skolebygninger og nytt tilbygg (ulike grader av rehabilitering; vedlikeholdsetterselep, noe rehabilitering eller full rehabilitering med nytt tilbygg)
- Nybygg i Røtterskogen

Full rehabilitering og nytt tilbygg er det klart beste alternativet for Nesoddtangen skole.

I utarbeidelsen av skisseprosjekt for rehabilitering og tilbygg har vi fulgt prosessen gjennom brukermøter. Skisseprosjektet viser at en full rehabilitering (30-60 års perspektiv) med nytt tilbygg gir en god skole. Ifølge skoleledelsen støtter flertallet blant lærerne en rehabilitering med tilbygg og de mener at en rehabilitert skole vil fungere godt i årene fremover, så lenge det kommer en ny fløy. Det er vårt inntrykk at også mange elever ønsker å bevare dagens bygg og skogsområdene som de benytter til utearealer, men her anbefaler vi at et bredt utvalg av elever selv får uttale seg.

Årsaker til at vi ønsker rehabilitering og tilbygg:

1) Klima og miljøhensyn.

Gjenbruk av eksisterende bygg og konstruksjoner er en effektiv måte å utnytte materialeresurser på, og vil gi best gevinst i et klimaperspektiv. Ifølge Grønn Byggallianse (Veilederen "Tenk deg om før du river") er det å rive og bygge nytt dyrt for lommeboka, naturen og samfunnet. Det er et stort potensial i å utnytte eksisterende eiendomsmasse bedre enn i dag, og det er mulig å få et fleksibelt og fremtidsrettet bygg gjennom rehabilitering og tilbygg.

Renovering av eksisterende bygg og bygging av ny fløy må reflektere at kommunen som offentlig innkjøper er pålagt å ta miljømessige hensyn ved anskaffelser, slik at skolen består av energieffektive og klimavennlige løsninger. Se veileder fra Miljødirektoratet om bestilling av klimavennlige bygg.

2) Ønske om vern av Røtterskogen.

Både elever og foreldre har sterkt engasjement for Røtterskogen. Den har en stor verdi som skolens uteområde for fri lek og læring/ uteskole.

Fra et folkehelseperspektiv er det viktig at elevene har god tilgang på grønne friområder i sin fysiske utfoldelse i friminuttene. Det er også viktig for elevenes læring om for eksempel natur og biologisk mangfold i undervisningen. Lett tilgjengelige grønne friområder er i økende grad under press og kommunen bør derfor tilstrebe å bevare elevenes tilgang til disse.

(Se også innspill under pkt 3 Utearealer)

3) *Eksisterende skolebygg har en verdi som (eneste) identitetsbærer i sentrum.*

Eksisterende bygningsmasse for Nesoddtangen skole er en ressurs med kulturhistorisk verdi. Sentrumsområdet på Tangen mister sin identitet hvis alt av etterkrigstidens bebyggelse skal forutsettes revet og erstattet med fortettet blokkbebyggelse, slik den nylig vedtatte kommuneplanen åpner for. Spesielt er rekkehusene og skolen viktige identitetsbærere for den første utviklingen av «Tangenbyen» på 50-60-tallet. Dette er undervurdert i kommuneplanens arealdel som tilrettelegger for framtidig transformasjon av store deler av disse rekkehusområdene.

Årsaker til at vi ikke ønsker et nybygg i Røtterskogen:

1) *Vi ser ingen gode argumenter for nybygg.*

Dagens skole bygger på prinsipper som er fortsatt gjeldende for et godt barneskolebygg:

- Det er lett å orientere seg i bygget, klasserommene har store vinduer og er i stor grad skjermet (naturlig) av vegetasjon, noe som minsker kostnader til kjøling.
- Bygget er et solid bygg
- Det er god takhøyde i bygget. Takhøyden vil ikke bli bedre med dagens regelverk.

2) *Nedbygging av naturtomt/skogsområde er unødvendig og ikke ønskelig.*

Tomten er i kommuneplanen regulert til sentrumsformål, men er i dag en skogstomt som benyttes til uteareal for skolen. Det er ni meters høydeforskjell innenfor grensene av tomten, og en stor kulle dominerer tomtens topografi. Mot øst grenser området til et høydedrag/stup. Denne utgjør et stort nivåsprang mellom tomten (nede) og Blåbærskogen (oppe). Det renner en liten bekk fra området og ned til Skoklefalltjernet, som vi også antar vil påvirkes. Tomten grenser til og er berørt av hensynssone H560_1 (kommuneplanen) som er et viktig og sårbart naturområde.

Utbygging av tomten vil medføre vesentlige terrenginngrep, tap av natur og biologisk mangfold. Vi mener en nedbygging av skogstomten er i utakt med Nesoddens kommunes overordnede klima- og miljømål, hvor fokus er reduksjon av klimagassutslipp, samt å begrense tap av biologisk mangfold og naturområder (Klima- og miljørapport 2019 m.fl.).

Store nivåforskjeller på tomten kan også medføre økt bruk av harde dekker i ramper og belegning som skal sikre universell tilgjengelighet. Krav til stigningsforhold vil føre til lange og plasskrevende ramper som er lite brukbare som uteareal.

3) *Usikkerhet rundt framtiden til skolebygget og det offentlige «beltet».*

I parallelloppdraget for Tangen sentrum er det foreslått transformasjon av eksisterende skolebygg til boliger. Uansett hvordan disse boligene utformes, og uavhengig av hvem de er tiltenkt, vil dette privatisere et viktig område av sentrum. Om det også skal være en privat eier, eller private eiere, har man ingen garanti mot at bygget kan bli revet.

I dag utgjør området fra Røtterskogen til Tangenåsen ungdomsskole et offentlig belte med barnehage, barneskole, bibliotek og kommunehus på rad og rekke, med potensiale for gode møteplasser og uteområder imellom. Boliger i dette lille området vil snevre inn det offentlige området og vil føre til at skolen (og barnehagen) ikke lenger inngår i det store offentlige området slik det gjør i dag. Vi mener skolen har et stort potensial som en aktiv og viktig aktør i sentrum – og at denne rollen heller bør styrkes.

3: Utearealer

Det er viktig at skolebygget, en eventuell flerbrukshall og uteområder planlegges som en helhet. Det må skapes overordnede sammenhenger og kontakt mellom ute og inne. Landskapet må være en premissgivende ressurs i utformingen.

Dersom kommunen ønsker å planlegge for kompakte løsninger der mer uteareal legges på tak, så bør dette kun være supplement, ikke hoveddelen av uteområder. Tak er ingen erstatning for lite plass på bakken. Uteareal på tak vil være mest relevant på en ny flerbrukshall, denne kan henvendes mot skolegården.

Lærdom fra det siste året viser også at vi må ha store nok, og varierte nok, utearealer til elevene. Det kan komme flere pandemier, og da må elevene være på egne områder utendørs, og ikke blandes. Dette krever en viss størrelse på arealet, og takareal vil her heller ikke være egnet som en klasses faste uteareal.

Det vises ellers spesielt til denne rapporten «[Uteområder i barnehager og skoler](#)» (2019) fra NMBU, som kommunen bør se nøye til i videre planlegging. Her vil vi for øvrig kommentere at det er positivt at Nesodden kommune har involvert en av forskerne bak rapporten, Kine H. Thorén, i den pågående prosessen.

Dimensjonering av uteareal

Kommunens vedtak for dimensjonering av uteareal fra høsten 2020 må legges til grunn i planleggingen. Vi mener det må være et premiss at utearealene avsettes etter teoretisk kapasitet, og ikke etter dagens elevtall.

Dette vil gi føringer for arealbruken i området mellom Tangenåsen ungdomsskole og Nesoddtangen barneskole. Vi kan heller ikke se at tomten i Røtterskogen vil gi tilstrekkelig med uteareal. Vi viser her til tomteareal for område C fra mulighetsstudien i 2019 som kun utgjør 10.606m². (840 elever x 25m² = 21.000m² / eventuelt 15.750m² ved fratrukk for tilliggende skogsarealer). Nybygget vil også kreve areal.

Kvalitet og tilgjengelighet

Bygningsmasse og uteareal må plasseres og utformes slik at skolegården er oversiktlig. Dette er en viktig kvalitet ved dagens skoleanlegg. Enkelte barn opplever også at det er vanskelig å finne et sted med ro og fred i friminuttet slik utearealene er i dag. Eksisterende indre skolegård har behov for mer framtidrettet utforming og høyere kvalitet: Den store åpne asfaltflaten bør tilrettelegges og stimulere til mer variert bruk, lek og aktivitet, samt gi en soneinndeling og bedre overvannshåndtering gjennom blågrønne løsninger. Eksisterende naturelementer innenfor skoleområdet må bevares og integreres i utearealene så langt det er mulig også i framtiden.

Skisseprosjektet for ombygging av eksisterende skole viser også en forbedret tilgjengelighet til skolens ulike uteområder. Åpninger i eksisterende bygningsmasse gjør at elever med nedsatt funksjonsevne får tilgang til alle uterom. Selv om det ikke er naturlig å gjøre hele Røtterskogen tilgjengelig for rullestol, vil det være mulig å delta i lek i de ulike uterommene. Ombyggingen kan gi en god balanse mellom universell tilgjengelighet og gode naturlige uteområder med trær, røtter og stein, som også er viktige elementer i uteområdene på en barneskole for funksjonsfriske barn.

Vi håper utearealene kan invitere til en rekke ulike aktiviteter som barn, unge og voksne kan holde på med alene eller sammen med flere. Det er behov for at det legges til rette for flere ikke-organiserte aktiviteter på Nesodden. Det kan for eksempel handle om å klatre, skate, gå på line, sykkeløvelser

eller annet som utfordrer motorikken. Gjerne en stor naturlekeplass eller en såkalt spontan idrettsplass. Se for eksempel Vildaparken for inspirasjon.

4: Andre forhold

Flerbrukshall

Gymsal bør rives og erstattes av flerbrukshall. Det er stort behov for ny gymsal og oppgradering av dusj og garderober er prekært.

Flerbrukshall kan både fungere som gymsal og flerbrukshall for en større del av kommunen. Dette er et behov som de offentlige eide arealene absolutt bør brukes til framfor å selge ut til næring og bolig. Hallen er en aktivitetsskapende funksjon, som kan bidra til liv i sentrum, redusere transportbehov og gi positive synergieffekter.

Flerbrukshallen vil være spesielt egnet for supplerende uteareal på tak som kan henvendes mot skolegården. Arkitekturen må da bli en del av utearealet. Takflate bør integreres mest mulig mot tilliggende offentlige rom, så den ikke kun blir en inngjerdet terrasse på toppen. Kunne man også koblet dette med behovet for en universelt utformet forbindelse mellom Blåbærstien nord/Munkefaret og skolen?

Flerbrukshallen må også ha kjøreatkomst for varelevering (utstyr, kioskvarer etc), og nødtransport. Dette må tenkes på tidlig.

Svømmehall

En svømmehall trenger ikke å ligge i Tangen sentrum. Flere er bekymret for økt trafikk i sentrum og rundt skolen/ barnehagen om både flerbrukshall og svømmehall plasseres her. Vi kan uansett ikke se at det skal kunne være plass til både å møte uteareal-kravene for elevene og ha areal til en svømmehall ved Tangenten. Kanskje en svømmehall kan plasseres på Skoklefall eller Berger? En svømmehall har for øvrig potensial for sambruk med kommersielle aktører, treningssenter, klatrevegg, ulike arrangementer osv.

Sambruk av arealer

Potensiale for sambruk av arealer bør undersøkes nærmere. For eksempel kunne man sett på en løsning hvor fleksible arealer kan brukes av både barne- og ungdomsskolen, samt åpnes for bruk på andre tider av døgnet. For eksempel verksteder. Det er også sårt behov for ungdomsklubb sentralt på Tangen (dedikerte arealer til ungdomstiltak sju dager i uken). Kan det undersøkes om dette kan kombineres/integreres i flerbrukshallanlegget?

Sentrumsutvikling

Rådmannens innstilling fra 2019 forutsatte tomtsalg i sentrum. Vi advarer mot at det selges unna tomter mellom barneskolen og ungdomsskolen. Dette området må være i offentlig eie, slik at vi kan bruke det til offentlige formål og sikre det nødvendige utearealet til elevene på de to skolene (som vil få økt elevtall med årene). Offentlig eie vil også sikre at det finnes sentrumsareal i framtida, i tilfelle fellesskapet får nye behov vi ikke har oversikt over nå. Dette pekte også et av teamene i parallelloppdraget på.

På nordre Nesodden tilrettelegger kommuneplanen for større transformasjon og fortetting, men det ser generelt ut til å være begrenset med areal avsatt til offentlige formål for framtidens behov for sosial infrastruktur. Det er allerede i dag en stor grad av boliger tett inn på sentrum på alle kanter. De fleste andre norske småbyer som er sammenlignbare i størrelse har store boligområder lenger unna

sentrum, der også sentrumsområdet med næring og offentlige funksjoner er mange ganger så store som på Tangen. En fortetting bør derfor skje rundt og utenfor det offentlige beltet. Et av forslagene i parallelloppdraget peker for eksempel på fortetting rett vest for Kongleveien som en mulighet.

Medvirkning

Vi har mottatt flere positive tilbakemeldinger på de innledende foredragene/ presentasjonene under konferansen 18. februar. Flere ble særlig inspirert av hvordan uterommene kan benyttes i større grad for undervisning og læring.

Mange mener informasjonen som ble presentert under konferansen var uklar på kommunens overordnede vurderinger, behovsanalyser og premisser som ligger til grunn for de ulike alternativene for skolestruktur og skolebygg. Denne saken har en lang historikk og konferansen kunne vært en anledning til å presentere de overordnede vurderingene som bør legges til grunn.

De fleste av oss hadde også forventninger om mer utfyllende informasjon om skisseprosjektene, men her kom det også lite nytt. Flere har kommentert at de opplever prosessen som lite åpen. Vi i arbeidsgruppen er bekymret for at det er lagt opp til tett fremdrift mellom offentliggjøring av skisseprosjekter og «pakkene» og politisk behandling i kommunestyremøtet. På denne tiden skal vi sette oss inn i alternativene, forankre våre synspunkter i foreldregruppa og gi innspill. Vi ønsker en reell dialog i kommunen mellom administrasjonen, lærere, elever, foreldre og politikere.

Sammenheng med nytt læreplanverk

I forbindelse med endringer i og rundt skolen, anbefaler vi at det legges stor vekt på kravene i det nye læreplanverket, som blant annet sier at elevmedvirkningen skal styrkes, og at elevene skal «utvikle kompetanse som gjør dem i stand til å ta ansvarlige valg og handle etisk og miljøbevisst». De tre sentrale tverrfaglige temaene – bærekraftig utvikling, demokrati & medborgerskap og folkehelse & livsmestring – kan gi inspirasjon til arbeidet med utvikling av skoleområdet.

Elevene bør få se at liv og lære henger sammen: Valg som tas for skolebygget og nærmiljøet bør ta utgangspunkt i det elevene skal lære om demokratiske prosesser og bærekraftige løsninger. Utvikling av bygg og uteområder kan også brukes som et konkret tema i undervisningen i fag og på tvers av fag.

Elev- og ansattmedvirkning

Elevene bør få være delaktig i prosessen. Skolen angår barns hverdag, læring og livsutfoldelse i veldig stor grad og det er viktig at de blir hørt i en stor sak som dette. Vi forutsetter for øvrig at skoleledelsen, lærere og SFO får medvirke aktivt og at deres behov får avgjørende betydning i prosessen. De vet best hva skolen trenger i årene framover.

Gjennomføring

Hvordan sikres god og sikker skoledrift i byggeperioden? Både inne- og uteareal vil bli berørt og mye uteareal vil gå bort i en anleggsfase. Vi ønsker god informasjon og dialog vedrørende videre fremdrift. Foreldre er opptatt av hvordan anleggsfasen gjennomføres med tanke på undervisningstilbud, støy/støv og trygg skolevei.

Bærekraftige valg

Valg av lokasjon og løsning for ny skole må vurderes i et større perspektiv hvor alle tre temaene for bærekraftig utvikling vektlegges i like stor grad; miljø og klima, sosiale forhold og økonomi.